

Zomerexcursie Engeland

21-25 augustus 2019

Woensdag om 5.30 uur is het verzamelen en inladen bij arboretum Oudenbosch, vertrektijd 6 uur om op de afgesproken tijd in Calais de oversteek te maken. Na een vlekkeloze reis komen we bij het eerste reisdoel, Sheffield Park and Garden in East Sussex. Een erfenis van Arthur Gilstrap Soames, die begin 20e eeuw een park heeft gerealiseerd waarin vooral bomen met schitterende herfstkleuren werden geplant en bomen met bijzondere stammen. Het is de grootste National Trust tuin met 14.500 bomen, waaronder een grote collectie *Nyssa sylvatica* zaailingen uit 1910-1924. De cultivar 'Sheffield Park' staat tien dagen voor de andere in herfstkleur.

Op dag twee bezoeken we The Royal Botanic

Garden Kew in West Londen. Bij aankomst vertelt een gids over de geschiedenis van de tuin. 16.000 bomen, 550 verschillende *Acers*, diverse collecties waaronder *Nothofagus*, *Fraxinus* en *Quercus*. Sinds 2005 is er een zaadcollectie aangelegd, die onder klimatologische omstandigheden wordt bewaard. Hij brengt ons bij een afwijkende zaailing van *Poliothyrsis sinensis* die meer geel in de bloem heeft. Bij de zaailingen van nu is de kleur moeilijk terug te krijgen. In Kew staan meerdere kampioenbomen zoals

Eikenbladeren staan bij veel insecten op het menu, getuige dit opschrift

Foto: Ineke van Teylingen

Platanus orientalis uit 1762, *Pinus pinea* uit 1846 en een *Quercus ×hispanica* 'Lucombeana' uit 1773. William Lucombe vond deze zaailing in 1765 op zijn kwekerij in Exeter, een spontane kruising van Turkse eik (*Q. cerris*) en kurkeik (*Q. suber*). Rond een *Fraxinus excelsior* 'Concavifolia Variegata' staat een hekje om niet te dicht bij de boom te komen vanwege de bijzondere zwam *Podoscypha multizonata*. * Tussen een aantal *Cephalotaxus* ook een opvallend andere conifeer *Cathaya argyrophylla*, de onderkant van de naald is wit met in het midden en aan de randen een dunne groene streep. Een muur van de bijbehorende tuinbouwschool is volledig bedekt met *Parthenocissus himalayensis*, prachtig friscroen blad met een rode bladsteel. The Treetop walkway (ontwerp David Marks), een wandeling van 200 meter op 18 meter hoogte tussen de toppen van meest *Castanea sativa*, geeft een blik op de hoeveelheid groen dat hier aanwezig is. Verrassend om op meerdere plaatsen op de wandeling bronzen sculpturen tegen te komen met pakkende opschriften. Een geweldige dag, je kijkt je ogen uit want er is veel indrukwekkends te zien.

Vrijdags is Exbury Gardens in Southampton aan de beurt. In 1919 gesticht door Lionel de Rothschild, een man met passie voor planten en tuinbouwkundige wetenschap. Hij noemde zichzelf 'a banker by hobby – a gardener by profession'. Tussen 1919 en zijn dood in 1942 transformeerde hij 80 ha bosrijk gebied in een prachtig ruimtelijk park. Zijn vermogen stelde hem in staat een collectie *Rhododendron*, *Azalea*, *Camellia* en *Magnolia* aan te leggen die wereldberoemd geworden is. Hoewel de bloeitijd van dit enorme sortiment voorbij is, alleen *Rh.* 'Polar Bear' Fortunei Group (syn. *Rh. auriculatum* 'Polar Bear') geeft nog kleur, kun je prachtig zien hoe de verschillende bladvormen en -kleuren gecombineerd zijn. Ook hier kampioenbomen: *Tilia platyphyllos*, *Kalopanax septemlobus* en

Quercus ilex. Om het 100-jarig bestaan te vieren zijn onder andere 100.000 bloembollen geplant en een jubileumtuin aangelegd. Een aanrader om deze tuinen te bezoeken als de rododendrons bloeien.

's Middags staat Sir Harold Hillier Gardens in Romsey op het programma. Hier vind je een van de grootste collecties winterharde bomen en struiken ter wereld, én de grootste collectie kampioenbomen van Engeland en Ierland, totaal 611 stuks. Bij Jermyns House, het vroegere woonhuis van Sir Harold, loop je langs de langste borders van Engeland. Prachtige kleurencombinaties en een opvallend contrast met het landschappelijke gedeelte waar veel collecties te vinden zijn, onder andere *Corylus*, *Quercus*, *Alnus*, *Magnolia* en *Acer*. Op diverse plaatsen staan kunstzinnige metalen kunstwerken. Doordat er weinig wind staat bewegen ze heel langzaam, wat de sfeer in de tuin verhoogt. Een ware ontdekkingstocht om steeds aparte bomen tegen te komen zoals *Carpinus fangiana*, *Carya cordiformis*, *Quercus guajavifolia*, *Cunninghamia konishii* en *Metapanax davidii* (syn. *Acanthopanax d.*).

Via Winchester gaan we de volgende dag richting Handcross voor een bezoek aan High Beeches, een glooiende tuin met beekjes, bruggetjes en kronkelende padjes. De tuin is in 1846 gekocht door Sir Robert Loder die rond zijn huis een formele tuin heeft aangelegd. De huidige tuin (10 ha), vol inheemse

Mooi weer en goed gezelschap
Foto: Mannes Konijnenbelt

planten en bloemenweiden, is een creatie van zijn kleinzoon Giles Loder. Door het grote sortiment bijzondere struiken en bomen wordt de wandeling één grote ontdekkingstocht: *Fitzroya cupressoides*, *Eucryphia glutinosa*, *Disanthus cercidifolius*, *Crinodendron hookerianum*, *Acer caudatum* en *A. caudatifolium*, *Podocarpus salignus* en de nationale collectie *Stewartia*. Veel *Rhododendron* soorten zoals *R. campylogynum*, *R. mallotum*, *R. porlonianum* en *R. quinquefolium*. Voor het veredelen van rododendrons heeft men vele onderscheidingen van de RHS ontvangen. Blikvanger door de hele tuin is *Gentiana asclepiadea*, inheems in centraal Europa, die moeilijk uit zaad te kweken is maar zich hier heeft gevestigd, goed uitzaait en prima thuis voelt.

De laatste tuin van de reis is Leonardslee Lakes and Gardens in Lower Beeding. Een landschappelijke tuin, in 1887 gerealiseerd door Sir Edmund Loder, de grootvader van de huidige eigenaar. Hij had een voorliefde voor *Rhododendron*. Er zijn veel 'Loderii' kruisingen te vinden, maar ook *Camellia* en Aziatische bomen en struiken. De robuuste rotstuin is indrukwekkend aangelegd met heesters en *Rhododendron molle* subsp. *japonicum* (synoniem *Azalea japonica*) in soorten. Lopend op de wandelpaden onder rododendrons, daal je af naar een immense vijver waarin je de

bomen en struiken roerloos weerspiegeld ziet. Een adembenemende plek! *Sequoia sempervirens*, *Sequoiadendron giganteum* (begin 20e eeuw geplant en intussen bijna 30 m hoog) en grote eiken zorgen voor half schaduw en beschutting tegen regen en wind. Op een zuidelijke heuvel is in 2018 de eerste wijngaard van Engeland geplant met druivenplanten, die ontstaan zijn uit een Zuid-Afrikaanse kruising van cinsaut en pinot noir. Misschien is de tuin dendrologisch wat minder interessant, maar de aanleg maakt een bezoek de moeite waard.

Voldaan over zoveel moois wordt op zondag de thuisreis aanvaard. Bea van Grinsven en Kos Spaapen hebben weer een prachtig programma samengesteld. Jammer dat Bea er door familieomstandigheden niet bij kon zijn maar Harry de Coö heeft haar taak goed overgenomen. Met vijf dagen heerlijk weer, een prima chauffeur, gezellige club en goede sfeer: een geweldige reis. □

* Foto's en gegevens over deze zwam zijn te vinden op internet.

Gentiana asclepiadea is een echte blikvanger

Foto: Ineke van Teylingen

